

LANDEN VAN EUROPA

Gibraltar

1 Vlag

2 Ligging op Europese kaart

Gibraltar is een overzees gebiedsdeel onder soevereiniteit van het Verenigd Koninkrijk. De stad ligt op een schiereiland in het uiterste zuiden van Spanje aan de Straat van Gibraltar.

3 Oppervlakte

De oppervlakte van Gibraltar is 6 vierkante kilometer. De oppervlakte van Nederland is 41.528 vierkante kilometer; Nederland is dus bijna 7000 keer groter.

4 Bevolking

Het aantal inwoners van Gibraltar is 28.000. De bevolkingsdichtheid is 4672 per vierkante kilometer.

5 Hoofdstad en enkele belangrijke steden

De hoofdstad (en enige stad) is Gibraltar.

6 Geschiedenis: globale perioden, belangrijkste personen

Abd al-Moe'min, de leider van de Berberse moslimdynastie Almohaden, bouwt in 1157 de eerste nederzetting. In 1309 veroverde Ferdinand IV van Castilië de rots maar in 1333 werd de plaats opnieuw islamitisch na de invasie van de Meriniden uit Marokko. De Meriniden staan in 1374 de stad af aan Granada. In 1462 kwam in het kader van de Reconquista definitief een einde aan de Moorse aanwezigheid op Gibraltar; de hertog van Medina-Sidonia veroverde de stad. Hij liet Spaanse joden die meegeholpen hadden met de verovering in de stad wonen. De Spaanse joden werden in 1476 uit de stad verdreven. In 1501 viel de stad aan de Spaanse kroon. In 1607 overviel een Nederlandse vloot in de Baai van Gibraltar bij verrassing een aldaar aangemeerde Spaanse vloot, die volledig vernietigd werd. Op 4 augustus 1704 veroverde een Engels-Nederlandse coalitievloot de rots en sindsdien bleef de doorvaart door de straat van Gibraltar onder Engels toezicht en de rots een Britse exclave.

De rots van Gibraltar kwam na de Spaanse successieoorlog in 1713 definitief in Engelse handen en is sinds 1830 een Britse kroonkolonie. Gibraltar geniet zelfbestuur op gebied van binnenlandse zaken en rechtspraak. Groot-Brittannië is verantwoordelijk voor het buitenlandbeleid. Een gouverneur vertegenwoordigt de Britse kroon.

Spanje wil Gibraltar graag bij zijn grondgebied hebben. Medio 1966 sloot Spanje voor korte tijd het grensverkeer naar en van Gibraltar en beperkte de luchtvaart daarheen. In 1969 werd de grens volledig gesloten, wat grote problemen opleverde voor het wederzijdse woon-werkverkeer. Gibraltar moest in die tijd ook voor de eigen drinkwatervoorziening zorgen. Na de dood van Franco verbeterden de betrekkingen en in 1982 werd de grens weer geopend, maar de Spanjaarden bleven vasthouden aan lastige grenscontroles, terwijl die aan de andere grenzen allang waren afgeschaft. Pas in december 2006 werd er een vliegverbinding geopend tussen Madrid en Gibraltar. Spanje blijft echter aanspraak maken op de rots.

7 Staatsvorm

Gibraltar is een Brits overzees territorium. Staatshoofd is een gouverneur, regeringsleider een premier. In 2002 sprak 99% van de bevolking van Gibraltar zich in een referendum uit tegen een gedeelde Brits-

Spaanse soevereiniteit, een voorstel van de Britse premier Tony Blair en zijn toenmalige Spaanse collega José María Aznar (1996-2004). Diens opvolger José Luis Rodríguez Zapatero en Tony Blair tekenden in september 2006 een akkoord dat de meeste problemen tussen beide landen en Gibraltar op moet lossen; de luchthaven van Gibraltar mag voortaan vluchten uit Spanje en de rest van de Europese Unie afhandelen, de luchthaven zal zowel door Britse als Spaanse ambtenaren worden bemand, de aanvliegroute mag door het Spaanse luchtruim lopen, de grensbepalingen worden versoepeld, Spanje zal meer telefoonlijnen naar Gibraltar aanleggen en een langlopend conflict over pensioenbetalingen van Spaanse voormalige arbeiders in Gibraltar is bijgelegd. Begin december 2006 stemden de bewoners in een referendum in meerderheid voor een nieuwe grondwet, wat een belangrijke stap is op weg naar onafhankelijkheid.

Gibraltar is geen lid van de Europese Unie.

Het officiële volkslied is God save the Queen. Het "regionale" volkslied is Gibraltar Anthem (sinds 1994).

Nationale feestdag: 10 september.

8 Regio's en departementen

9 Infrastructuur

Het wegennet van Gibraltar bestaat uit de enige toegangsweg en de straten van Gibraltar Town.

De toegangsweg vanuit La Linea de la Concepcion (Spanje) kruist de start- en landingsbaan van het vliegveld en wordt met een slagboom afgesloten bij vertrek of landing van een vliegtuig. De meeste straten zijn nauw en alleen geschikt voor eenrichtingsverkeer. Behalve op de rondweg om de bebouwde kom zijn veel straten snel 'dichtgeslibt'. Het verkeer in de stad is een chaos, door alle nauwe straatjes en de onoverzichtelijkheid. Ook parkeren is vrijwel onmogelijk. Het verkeer op Gibraltar rijdt rechts (wat voor de landen onder de Britse kroon uitzonderlijk is. Er rijden bussen en taxi's in de stad.

Er rijden geen treinen of bussen naar de stad. Vliegverbindingen alleen vanuit Engeland, bootverbindingen alleen vanuit Marokko.

Gibraltar heeft een eigen vliegveld, dat gelegen is op de landengte die de rots van Spanje scheidt. De startbaan kruist de toegangsweg, en als er een vliegtuig opstart of landt, moet de kruising met spoorbomen worden afgesloten. Dat is niet zeer problematisch, omdat er slechts enkele vliegtuigen per dag van het vliegveld gebruik maken.

10 Klimaat

Gibraltar kent warme en zonnige zomers. In de winter kan het er heftig aan toe gaan tijdens de stormen van de Atlantische Oceaan. Toch is de temperatuur zelfs in de winter mild.

11 Rivieren en meren

12 Gebergten

De rots van Gibraltar (hoogste punt 426 m) heeft een merkwaardige vorm. Het hoogste punt ligt midden op het schiereiland. Het noorden is vlak en ligt boven zeeniveau, maar het zuidelijke gedeelte komt slecht twintig meter boven water uit. De oostkant is te stijl voor bebouwing. Gibraltar City ligt dus aan de westzijde. North Town is het oudste gedeelte van de stad en ligt ook bijna helemaal binnen de constant weer herbouwde stadsmuren.

13 Nationale en regionale parken

Op de rots leeft een door de Britten ingevoerde apenkolonie. Het gaat om een troep berberapen, die verder ook in Noord-Afrika voorkomen. Een legende zegt dat, wanneer de apen van de rots weg zijn, het met de Engelse heerschappij aldaar afgelopen is. Mede daarom wordt de populatie streng beschermd. De kolonie bestaat uit enige honderden dieren in drie verschillende troepen. De meeste apen zijn erg mak en kunnen uit de hand eten.

14 Industrie en economie

Het witwassen van drugsgelden, het ontduiken van de Spaanse belasting via postbusbedrijfjes en het organiseren van de smokkel van drugs en sigaretten zijn de kurken waarop de economie van Gibraltar drijft. Gibraltar is één grote tax free shop in de openlucht. Main Street, de hoofdstraat, is niets anders dan een lange rij winkels van belastingvrije sigaretten, alcohol en elektronica.

15 Wijnbouw

16 Landbouw

17 Bosbouw

18 Godsdienst

Driekwart van de inwoners van Gibraltar is rooms-katholiek.

19 Onderwijs

In Gibraltar zijn 9 particulier peuterspeelzalen en 14 basisscholen. Basisonderwijs is verplicht voor kinderen 4-12 jaar. Engels is de voertaal en de leerplannen op het Engelse nationale curriculum.

20 Cultuur

Eeuwenlang heeft de enorme rots aantrekkingskracht uitgeoefend op allerlei volken en veroveraars. Uiteindelijk kregen de Engelsen, overigens met behulp van de Nederlanders, Gibraltar in 1704 in handen. Tot grote onvrede van de Spanjaarden.

21 Eten en drinken

De keuken van Gibraltar is eenvoudig en er wordt veel vis gebruikt. Er zijn zowel Spaanse als Britse invloeden.

22 Taal

De officiële taal is Engels.

23 Geldeenheid

Munteenheid is het Gibraltar pound, maar ook euro's worden geaccepteerd.

24 Media

Gibraltar heeft 6 radiostations en 1 televisiestation.

Kranten in Gibraltar: Gibraltar Chronicle, Gibraltar Inquirer, Vox, Panorama (digitaal).

25 Belangrijkste monumenten en topics

Behalve de beroemde apenrots, is er in Gibraltar het volgende te zien:

- Bijzonder is de St. Michael's grot. Deze natuurlijke grot die vroeger gebruikt werd door bewoners doet tegenwoordig dienst als locatie waar concerten en mode shows gegeven worden.
- Op het zuidelijkste puntje van Gibraltar staat een vuurtoren, de Christian Shrine of Our Lady of Europe. Ook vind je hier een moskee waar het mogelijk is om een rondleiding onder leiding van een gids te volgen.
- Cathedral of Saint Mary the Crowned
- Upper Rock Nature Reserve (natuureservaat)
- Alameda Botanical Gardens

- Gibraltar Museum, The Convent (klooster)
- Veel bezienswaardigheden vind je in en rondom de oude stad, North Town, waaronder een Moors kasteel, publieke gebouwen, winkels, gouverneurspaleis, een openluchttheater en een kabelbaan.
- Ook leuk is de Europe Road, een 5 kilometer hooggelegen weg.